

Frågorna i denna enkät avser kommunernas arbete enligt tobakslagen med tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror under 2017. Ett antal frågor avser även arbete med tillsyn enligt lagen om e-cigarettor och påfyllningsbehållare. Dessa frågor finns i separat avsnitt i slutet av denna enkät.

Välkommen till länsrapportens undersökning för verksamhetsåret 2017. Folkhälsomyndigheten genomför årligen den här undersökningen för att följa upp den nationella ANDT-politikens implementering regionalt och lokalt.

Genom att samtliga länsstyrelser och kommuner, samt stadsdelarna i Göteborg, Malmö och Stockholm fyller i webbenkäten kan vi följa upp hur länsstyrelser och kommuner organiserar och genomför sitt arbete inom alkohol- och tobakstillsyn samt inom övrigt ANDT-förebyggande arbete. Svaren är av stor betydelse eftersom

- resultaten utgör underlag till regeringen inför prioriteringar och beslut på ANDT-området
- uppgifterna om det regionala och lokala arbetet med tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare är viktiga utifrån myndighetens tillsynsvägledande ansvar
- flera av frågorna inom tillsynsområdet följer upp förändringarna i lagstiftningarna
- länsstyrelserna kan använda resultaten i arbetet på området
- kommunerna kan använda resultaten som underlag för att följa upp, utvärdera och planera arbetet i den egna kommunen
- uppgifterna används som indikatorer för att följa det regionala och lokala arbetet enligt den nationella strategin för ANDT-politiken.

Tidigare års resultat

Ett stort antal indikatorer som bygger på data i länsrapportens undersökning finns tillgängliga i myndighetens samlade uppföljningssystem för ANDT-politiken, i databasen [Indikatorlabbet](#). Både länsstyrelser och kommuner kan ha nytta av de data som systemet kan leverera för att kartlägga, planera och följa upp sin verksamhet.

Instruktioner för att svara på enkäten

Du tar dig enkelt fram och tillbaka i enkäten genom att klicka på "Nästa" och "Föregående". Du kan svara på delar av enkäten och när som helst stänga den för att vid ett senare tillfälle öppna enkäten igen och fortsätta besvara frågorna. Detta kan du till exempel göra om du behöver kontakta någon person för att få svar på några frågor eller om du vill överlåta åt någon annan att besvara vissa av frågorna. Om du behöver ändra ett svar skriver du bara över det du tidigare angett. Du kan gå in och ändra och komplettera svaren fram till och med sista svarsdag.

Det är av stor vikt att svaren på frågorna är så korrekta som möjligt. Du ska inte besvara frågorna med utgångspunkt i hur arbetet var tänkt att bedrivas, utan hur det faktiskt har bedrivits.

När du är klar har du möjlighet att skriva ut eller spara en svarsöversikt. Du kan använda länken till din kommuns enkät så länge undersökningen är pågående och du kan skriva ut eller spara svarsöversikter så många gånger du behöver. En funktion för att komma till svarsöversikten finns också på första frågan i enkäten, detta för att du ska slippa klicka dig igenom hela enkäten igen för att få en översikt.

I samband med utskicket av länk till denna webbenkät skickar länsstyrelsen också enkäten i PDF-format. Den är tänkt som stöd i planeringen inför att du ska besvara frågorna. Men frågorna ska besvaras i den webbaserade enkäten.

Sista dagen att svara på enkäten är torsdagen den 15 februari, 2018.

Vi vill på förhand rikta ett stort tack till dig för att du besvarar denna enkät.

Ulrika Owen, projektledare för länsrapportens undersökning

Folkhälsomyndigheten

Samråd har skett mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Folkhälsomyndigheten enligt förordning (1982:668), om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner, angående enkäter om Tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen (2010:1622), Tillsyn enligt tobakslagen (1993:581) och Tillsyn enligt lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425) samt enkäter om det övriga ANDT-förebyggande arbetet.

1. Kommunens namn och kontaktperson för tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror

Folkhälsomyndigheten publicerar inte namn på kontaktpersoner i denna undersökning. Vi frågar efter kontaktperson för att kunna återkomma till kommunen om vi har frågor om uppgifter vi samlar in i undersökningen.

Kommunens namn:

Kontaktpersonens namn:

ORGANISATION - ARBETSTID

2. Hur mycket arbetstid använde kommunen för tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror under 2017? Uppge arbetstiden som procent av en heltidstjänst under ett år. Till exempel motsvarar en halvtid under ett år 50 %, två heltider under ett år är 200 %. En halvtid under bara ett halvår blir 25 % på ett helt år. Om arbetstiden är mycket liten uppge istället totalt antal timmar på ett helt år. Procent av en heltid under ett år

.....
eller

Antal timmar på ett år

..... timmar

Kommentar:

.....
.....
.....

ORGANISATION - SAMARBETE MED ANDRA MYNDIGHETER

3. Har kommunen under 2017 genomfört tillsynsbesök i detaljhandeln tillsammans med någon annan myndighet (samordnad tillsyn)?

Ja

Nej

3.1 Med vilka andra myndigheter genomförde kommunen under 2017 gemensamma tillsynsbesök (samordnad tillsyn)?

Välj ett eller flera alternativ.

- Polismyndigheten
- Annan kommun
- Länsstyrelsen
- Skatteverket
- Tullverket
- Annan nämnd eller motsvarande inom kommunen. Uppge vilken:
- Andra. Uppge vilka:

4. Har kommunen under 2017 underrättat polisen om förhållanden som är av betydelse för tillsynen? (23 a § tobakslagen)

Eftersom polisens tillsynsansvar sammanfaller med kommunens i fråga om att övervaka bestämmelserna om försäljning bör kommunen kontinuerligt informera polisen om anmälda försäljningsställen, meddelade försäljningsförbud m.m.

Ja

Nej

5. Hur många tillsynsbesök på försäljningsställen genomförde kommunen tillsammans med polisen under 2017?

Om kommunen inte genomfört tillsynsbesök tillsammans med polisen under 2017, uppge 0 (noll).

.....

RÅDGIVNING OCH STÖD I ARBETET

6. Deltog din kommun under 2017 i nätverk för kommunala tobakstillsynshandläggare som länsstyrelsen organiserar?

Ja, i stor utsträckning

Ja, i viss utsträckning

Nej

Det fanns inget nätverk

Vet inte

6.1 Av vilken anledning deltog kommunen inte i nätverket som länsstyrelsen organiserade under 2017?

Har inte funnits behov

Resursbrist

Annat. Uppge vad:

6.2 Gav detta nätverk ett stöd i kommunens arbete med tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror under 2017?

Ja, i stor utsträckning

Ja, i viss utsträckning

Nej

Vet inte

7. Har kommunen vänt sig till länsstyrelsen för råd vad avser kommunens arbete med tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror under 2017? (19a § andra stycket 1)

Har inte haft behov av råd

Ja

Nej

Vet inte

7.1 Har länsstyrelsens råd varit ett stöd i kommunens arbete under 2017?

Ja, i stor utsträckning

Ja, i viss utsträckning

Nej

Vet inte

8. Finns något speciellt område i tobakslagstiftningen som din kommun känner behov av att länsstyrelsen ska informera om?

Uppge ett eller flera alternativ.

- Anmälan och egenkontroll
- Näringsidkares ansvar att stödja och informera sin personal
- Åldersgräns
- Kontrollköp
- Märkning av tobaksvaror och örtprodukter för rökning
- Marknadsföring av tobaksvaror
- Hur man utför tillsyn på försäljningsställen
- Administrativa sanktioner
- Annat inom tillsyn av detaljhandel med tobaksvaror. Uppge vad:

Beskriv gärna kortfattat utifrån svar ovan:

.....

.....

.....

TILLSYNSPLAN

9. Använde kommunen en tillsynsplan för tillsyn över detaljhandeln med tobaksvaror under 2017?

Ja

Nej

9.1 Hur ofta följer kommunen upp tillsynsplanen?

Två eller fler tillfällen per år

Årligen

Vartannat år

Annat intervall

Ingen uppföljning görs

FÖRSÄLJNINGSSTÄLLEN MED TOBAKSVAROR

10. Hur många försäljningsställen för tobaksvaror fanns det anmälda i kommunen den 31 december 2017? (12 c §)

Försäljningsställen innefattar såväl detaljhandelsställen i form av butiker som försäljning på serveringsställen och restauranger, fängelser, äldreboenden, tobaksautomater, återförsäljare på internet etc. som säljer tobak till konsumenter.

FÖRSÄLJNINGSSTÄLLEN MED ÖRTPRODUKTER FÖR RÖKNING

11. Har kommunen kännedom om det fanns försäljningsställen för örtprodukter för rökning i kommunen under 2017?

Det finns inget lagkrav vad gäller anmälan om försäljning av örtprodukter för rökning.

Ja

Nej

Vet inte

11.1 Hur många försäljningsställen för örtprodukter för rökning fanns det i kommunen den 31 december 2017?

Försäljningsställen innefattar såväl detaljhandelsställen i form av butiker som försäljning på serveringsställen och restauranger, fängelser, äldreboenden, tobaksautomater, återförsäljare på internet etc. som säljer örtprodukter för rökning till konsumenter.

11.2 Kontrollerade kommunen märkning avseende hälsovarningar m.m. på dessa försäljningsställen för örtprodukter för rökning under 2017? (9, 9a och 11§§)

Ja

Nej

FÖRSÄLJNINGSSTÄLLEN FÖR TOBAKSVAROR: NÄRINGENS EGENKONTROLLPROGRAM

12. Hur många av det totala antalet anmälda försäljningsställen för tobaksvaror hade lämnat in egenkontrollprogram till kommunen per den 31 december 2017? (12 c §)

Här avses det totala antalet aktuella egenkontrollprogram som fanns hos kommunen vid utgången av året (inte hur många program som skickats in under året).

12.1 Gör kommunen en bedömning om de egenkontrollprogram som skickas in fyller sitt syfte, dvs. beskriver rutiner i försäljningsverksamheten för att säkerställa att reglerna om försäljning följs?

Näringsidkaren ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram (12c andra stycket). Egenkontrollprogram som beskriver rutiner för försäljning i butik kan skilja sig från motsvarande egenkontrollprogram för andra försäljningsformer t.ex. i automater eller över internet.

Ja

Nej

13. Bedrev kommunen under 2017 något arbete som syftar till att förbättra efterlevnaden av tobakslagens försäljningsbestämmelser?

Här menar vi insatser som berör bestämmelser i tobakslagen på detaljhandelsområdet, som t ex åldersgräns, egenkontroll, marknadsföring och märkning av tobaksvaror m.m. Välj ett eller flera alternativ.

Samverkan med ANDT-samordnare eller motsvarande i kommunen

Samverkan med näringsidkare som säljer tobaksvaror

Organiserade utbildningstillfällen/sammankomster för näringsidkare och/eller dennes personal.

Information i samband med tillsynsbesök

Utskick av information till näringsidkare som säljer tobaksvaror

Dialog med näringsidkare avseende egenkontroll/egenkontrollprogram

Genomförande eller sammanställning av kartläggningar eller undersökningar på området

Mediaarbete utifrån kartläggningar eller undersökningar på området

Återrapportering till beslutsfattare utifrån kartläggningar eller undersökningar på området

Annat, vad:

Nej, inget sådant arbete har bedrivits under 2017

FÖREBYGGANDE ARBETE - TILLSYNSMETODER

14. Genomförde kommunen kontrollköp av tobaksvaror under 2017? (22 a-b §§)

Ja

Nej

14.1 Gjorde kommunen ett urval av försäljningsställen inför genomförandet av kontrollköp?

Ja

Nej

14.1.1 Utgick kommunen från en riskbedömning i sitt urval?

En riskbedömning kan t.ex. utgå från kända brister hos försäljningsstället, var försäljningsstället är beläget (t.ex. nära skola), typ av försäljningsställe (t.ex. jourbutik/kiosk, mataffär, bensinstation).

Ja

Nej

Kommentar:

.....

.....

.....

14.2 Vid hur många försäljningsställen i kommunen genomfördes kontrollköp under 2017?

Här vill vi veta hur många försäljningsställen i kommunen som besökts i syfte att genomföra kontrollköp. Varje försäljningsställe ska bara uppges en gång, även om det skett flera kontrollköp vid ett och samma ställe.

.....

14.3 Hur många kontrollköp genomfördes totalt på försäljningsställen av tobaksvaror i kommunen 2017?

Ett försäljningsställe kan kontrolleras vid mer än ett tillfälle och det är det totala antalet besök som ska anges här.

.....

14.4 Uppge antal kontrollköp där ungdomen fick köpa tobaksvaror utan att behöva visa legitimation.

TILLSYNSBESÖK I DETALJHANDEL FÖR TOBAKSVAROR

15. Genomförde kommunen tillsynsbesök hos försäljningsställen för tobaksvaror under 2017? (19 a § första stycket 2 b) och c) samt 3)

Observera att kontrollköp inte ska räknas som tillsynsbesök.

Ja

Nej

15.1 Uppge orsak varför kommunen valt att inte genomföra tillsynsbesök hos försäljningsställen för tobaksvaror under 2017?

Tillsynsbesök var inte med i tillsynsplanen för året

Resursbrist

Annat. Uppge vad:

15.2 Hur många försäljningsställen för tobaksvaror fick tillsynsbesök under 2017?

Här vill vi veta hur många försäljningsställen i kommunen som besökts. Om något försäljningsställe besökts mer än en gång ska det bara uppges en gång. Försäljningsställen innefattar såväl detaljhandelsställen i form av butiker som försäljning på serveringsställen och restauranger, fängelser, äldreboenden, tobaksautomater, återförsäljare på internet etc. som säljer tobak till konsumenter.

15.3 Hur många tillsynsbesök genomfördes totalt hos försäljningsställen för tobaksvaror under 2017?

Ett försäljningsställe kan besökas vid mer än ett tillfälle och det är det totala antalet besök som ska anges här.

TILLSYNSBESÖK I DETALJHANDEL FÖR TOBAKSVAROR

15.4 Kontrollerade kommunen vid tillsynsbesök 2017, att rutinerna i egenkontrollprogrammet användes på försäljningsstället?

Ja

Nej

15.5 Kontrollerade kommunen vid tillsynsbesök 2017, om näringsidkaren hade sett till att personalen erhållit den information och det stöd som behövs för att kunna följa tobakslagens bestämmelser och därtill anslutna föreskrifter? (12 d §).

Här avses till exempel utbildning eller information, särskilt stöd för ung personal, stöd för konflikthantering etc.

Ja

Nej

15.6 I samband med tillsynsbesöket, kontrollerade kommunen efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring m.m. i 14 och 14 a § § när det gäller marknadsföringsåtgärder på eller i anslutning till försäljningsställen?

Ja

Nej

15.7 I samband med tillsynsbesöket, kontrollerade kommunen efterlevnaden av bestämmelserna om märkning avseende hälsovarningar m.m. i 9, 9 a och 11 § § på försäljningsställen?

Ja

Nej

15.8 Vid hur många tillsynsbesök upptäckte kommunen oriktig märkning av tobaksvaror under 2017?

Här efterfrågas inte endast oriktig märkning avseende hälsovarningar, denna fråga inkluderar även oriktig märkning utifrån bestämmelser i 9 a §.

15.8.1 Vid hur många tillsynsbesök av dessa upptäckte kommunen oriktig märkning av hälsovarning med utländsk text?

15.9 När brister/felaktigheter upptäcktes vid tillsynsbesök hos försäljningsställen under 2017; ungefär i vilken utsträckning skedde frivillig rättelse?

Frivillig rättelse skedde alltid

Frivillig rättelse skedde ofta

Frivillig rättelse skedde ibland

Frivillig rättelse skedde sällan eller aldrig

Några brister upptäcktes inte vid tillsynsbesök

ADMINISTRATIVA ÅTGÄRDER

16. Meddelade kommunen något beslut om försäljningsförbud eller varning, föreläggande eller förbud till näringsidkare som säljer tobaksvaror under 2017? (20 och 20a §§)

Ja

Nej

16.1 Hur många beslut om försäljningsförbud eller varning, föreläggande eller förbud meddelade kommunen under 2017?

Antal beslut om försäljningsförbud:

Antal beslut om varning:

Antal beslut om föreläggande med vite:

Antal beslut om föreläggande utan vite:

Antal beslut om förbud med vite:

Antal beslut om förbud utan vite:

17. Har kommunen begärt utdömning av vite till förvaltningsdomstol under 2017?

Ja. Uppge antal
ansökningar om
utdömning av vite:

Nej

*HÄR FÖLJER ETT ANTAL FRÅGOR OM KOMMUNENS TILLSYN MED ANLEDNING AV LAG
(2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE*

18. Vilken nämnd, eller motsvarande, hade ansvaret för arbetet med tillsyn över elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare i kommunen under 2017? (26§ 1-2)

Kommunstyrelsen

Socialnämnd eller
motsvarande

Miljönämnd eller
motsvarande

Annan nämnd. Uppge
vilken:

Tillsynsansvaret var
inte delegerat till någon
nämnd

Kommentar:

.....
.....
.....

*TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE*

19. Fanns det några anmälda försäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare i kommunen per den 31 december 2017? (20 §)

Ja

Nej

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

19.1 Hur många försäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare fanns det anmälda i kommunen den 31 december 2017? (20 §)

Försäljningsställen innefattar såväl detaljhandelsställen i form av butiker som försäljning på serveringsställen och restauranger, återförsäljare på internet etc. som säljer elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare till konsumenter.

19.1.1 Hur många av det totala antalet anmälda försäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare avsåg distansförsäljning?

Med distansförsäljning menas här exempelvis försäljning över internet inom Sverige och som inte är gränsöverskridande.

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

19.2 Har kommunen lämnat information till anmälda försäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare om bestämmelser kring handel och märkning av produkterna?

Ja

Nej

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

19.3 Hur många av det totala antalet anmälda försäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare hade lämnat in egenkontrollprogram till kommunen per den 31 december 2017? (23 § andra stycket)

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

19.4 Gör kommunen en bedömning om de egenkontrollprogram som skickas in fyller sitt syfte, dvs. beskriver rutiner i försäljningsverksamheten för att säkerställa att reglerna om försäljning följs? (23 § första stycket)

Ja

Nej

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

20. Genomförde kommunen kontrollköp av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare under 2017? (37-38 §§)

Ja

Nej

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

21. Genomförde kommunen tillsynsbesök hos försäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare under 2017?

Här avses fysiska försäljningsställen som t.ex. butik.

Ja

Nej

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

21.1 Hur många försäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare fick tillsynsbesök under 2017?

Här avses fysiska försäljningsställen som t.ex. butik. Observera att kontrollköp inte ska räknas som tillsynsbesök. Om något försäljningsställe besökts mer än en gång ska det bara uppges en gång.

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

22. Utövade kommunen tillsyn över distansförsäljning av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare under 2017?

Med distansförsäljning menas här exempelvis försäljning över internet inom Sverige och som inte är gränsöverskridande. Observera att kontrollköp inte ska räknas som tillsyn.

Ja

Nej

TILLSYN ENLIGT LAG (2017:425) OM ELEKTRONISKA CIGARETTER OCH
PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE

22.1 Över hur många distansförsäljningsställen för elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare utövade kommunen tillsyn under 2017?

Med distansförsäljning menas här exempelvis försäljning över internet inom Sverige och som inte är gränsöverskridande.

.....

23. Har du synpunkter på denna enkät?

Här finns utrymme att lämna synpunkter på frågorna i denna enkät.

.....

.....

.....

Tack för din medverkan!